

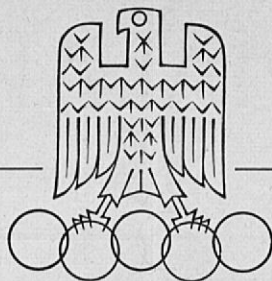
S A K S A

XI OLYMPIALAISKISAT

BERLIINISSÄ 1936

1 — 16 p:nä ELOKUUTA

J O H D A N T O

Kansainvälinen olympialainen komitea on antanut Berliinin kaupungille tehtäväksi XI olympialaisten kisojen järjestämisen sekä hyväksynyt IV talviolympialaisten suorituspaikaksi Garmisch-Partenkirchenin. Tämän johdosta pidetään yhdeksännet olympialaiset kisat elokuun 1 p:stä — 16: nteen 1936 Berliinissä. Ennen niitä ovat talvikisat helmikuun 6: nnesta — 16 päivään 1936 Garmisch-Partenkirchenissä. XI olympialaisten kisojen saksalainen järjestelykomitea on asianmukaisesti kutsunut maailman kaikkia urheilukansoja osanottajiksi, ja saapuneitten myöntävien vastausten perusteella odotetaan koko urheilevan maailman osallistuvan lukuisasti niihin.

Sen vuoksi Saksa kutsuu maailman kaikkia urheilunystäviä tähän klassilliseen urheilujuhlaan, jotta sen menestys muodostuisi täydelliseksi. Viidenkymmenen kansan urheilevan nuorison valiot ottanevat osaa näihin kisoihin. Toivomme koko urheilua harrastavan maailman olevan läsnä, innostuneitten urheilunystävien edustamana, jotta he olisivat näitten unohtumattomien kisojen todistajina ja samalla yllyttäisivät maamiehiänsä kilpakentällä ponnistamaan ja yrittämään parhaansa.

Isäntämaa Saksa yrittää parhaansa järjestääkseen kisatilaisuuden mahdollisimman tulostriikkaaksi ja mukaansatempaavaksi ja samalla jättääkseen kävijöihin unohtumattoman muiston. Urheilun ja taiteen parhaat voimat on kutsuttu toimimaan kisojen onnistumiseksi, ja koko urheiluun innostunut Saksa on valmistautunut toivottamaan kaikki olympialaisissa kisoissa kävijät sydämellisesti tervetulleiksi.

XI. OLYMPIALAISET KISAT

KILPAILUNAİKATAULU

AVAISJUHLA:

Lauantaina, elokuun 1 p:nä 1936 klo 16
Olympialaisstadionilla

PÄÄTTÄJÄISJUHLA:

Sunnuntaina, elokuun 16 p:nä 1936 klo 15.30
Olympialaisstadionilla

JUHLANÄYTÄNTÖ: »Nuorison voitto«

Lauantaina, elokuun 1 p:nä 1936 klo 21
Olympialaisstadionilla

LUESITYKSET

Purjelento: Tiistaina, elokuun 4 p:nä 1936 aamu-
päivällä (Lentokenttä)

Baseball: Torstaina, elokuun 13 p:nä 1936 klo 19
(sotilassoittoa)

Lacrosse: Maanantaina, elokuun 3 p:nä 1936 klo 18.30
Keskiviikkona, elokuun 5 p:nä 1936 klo 18.30
Perjantaina, elokuun 7 p:nä 1936 klo 18.30

E l o k u u

Kilpailulaji	2 S	3 M	4 Ti	5 K	6 To	7 P	8 L	9 S	10 M
Rata ja kenttärheilu ..	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ip	
Miekkailu	ip i	ap ip i	ip i	ap ip i	ip i	ap ip i	ap ip i	ip i	ap ip i
Paini	ap ip i	ap ip i	ap ip i		ap ip i	ap ip i	ap ip i	ap ip i	
Painonnosto		i			i				
Jalkapallo	ip	ip	ip	ip	ip	ip	ip		ip
Hockey	ip	ip	ip	ip	ip	ip	ip	ip	ip
Nykyaikainen viisiottelu		ap	ap ip	ap	ap	ap			
Polo		ip	ip	ip	ip	ip	ip		
Purjehdus			ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip	ap ip
Käsipallo					ap	ip	ap ip		ap
Pyöräily					ip	ip	ip		ap
Ampuminen					ap ip	ap ip	ap ip		
Soutu							ap ip	ap ip	
Uinti							ap ip	ap ip	ap ip
Voimistelu									ap ip i
Nyrkkeily									ap ip i
Koripallo							ip	ip	ip
Kanoottiturheilu									
Ratsastus									

ap = aamupäivä

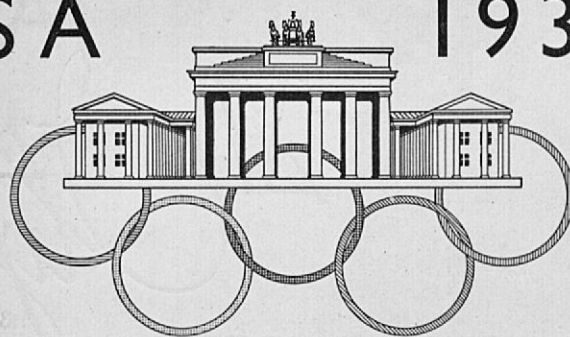
ip = iltapäivä

i = ilta

BERLIINISSÄ

1936

JA OHJELMA Oikeus muutoksiin
pidätetään

OLYMPIALAISSTADIONILLA

Voimisteluesitykset: (toistaiseksi hyväksytty ohjelma)

Ruotsi, lauantaina, elokuun 8 p:nä 1936
klo 18.45—19.30

Saksa, sunnuntaina, elokuun 9 p:nä 1936
klo 16.30—17.15

Taidekilpailu: Näyttely, heinäkuun 15 p:stä
elokuun 16 päivään 1936, VI:ssä näyttely-
hallissa radiotornin luona

1—16 p:nä ELOKUUTA 1936

1936

11 Ti	12 K	13 To	14 P	15 L	16 S	Kilpailupaikka
						Olympialais-Stadion (Valtakunnanurheilukenttä)
ip	i	ap	ip	i		Voimisteluhalli (Valtakunnanurheilukenttä)
						Deutschland-Halle
						Deutschland-Halle
ip		ip		ip		Yhdistyksen kentät ja Olympialais-Stadion (Valtakunnanurheilukenttä)
ip		ip		ip		Hockey-Stadion (Valtakunnanurheilukenttä)
						Döberitz - Wannsee - Uimastadion (Valtakunnanurheilukenttä)
						Polokenttä (Valtakunnanurheilukenttä)
ap	ip	ap	ip	ap	ip	Kielin lahti
		ip		ip		Harjoittelukentät ja Olympialais-Stadion (Valtakunnanurheilukenttä)
						Pyöräilystadion
						Wannseen ampumaradat
ap	ip	ap	ip		ip	Grünaun kilpurjehdusrata
ap	ip	ap	ip	ap	ip	Uimastadion (Valtakunnanurheilukenttä)
ap	ip	i	ap	ip	i	Dietrich-Eckart-ulkoilmanäyttämö (Valtakunnanurheilukenttä)
ap	ip	i	ap	ip	i	Deutschland-Halle
	ip		ip		ip	Harjoittelukentät (Valtakunnanurheilukenttä)
		ap	ip	ap	ip	Grünaun kilpurjehdusrata
		ap	ip	ap	ip	Ratsastuskenttä ja Olympialais-Stadion (Valtakunnanurheilukenttä)

Olympialaisten kisojen yleislippu oikeuttaa pääsemään tummilla reunuksilla merkittyihin tilaisuuksiin

XI Olympialaiset Kisat

BERLIINISSÄ 1936 / ELOKUUN 1—16 p:nä

Uuden ajan olympialaiset kisat ovat nuorison maailmanjuhla. Ne ilmentävät kansojen välistä urheiluhenkeä, ystävyyttä ja jaloa elämäniloa. V. 1896 Ateenassa pidettyjen uuden ajan ensimmäisten olympialaisten kisojen jälkeen niitä on neljän vuoden väliajoin järjestetty maailman eri maissa. Vuonna 1936 Saksa on kisojen isäntänä, ja tuhannet ja taas tuhannet varmaan käyttävät tätä tilaisuutta hyväkseen käydäkseen Saksan pääkaupungissa.

Avajaisjuhlassa marssivat yli 50 kansan joukkueet kansallislippuineen stadionille ja vannovat todellisen urheilutoveruuden valan, olympialaisvalan. Johtaja ja valtakunnankansleri avaa XI olympialaiset kisat. Olympian vanhalta juhlapaikalta suurenmoisena viestinä Berliiniin tuotu pyhä tuli sytytetään nyt kunnialaukausten jyllyssä stadionin torniin. Suuri valkoinen lippu, jossa on viisi yhteenkietoutunutta rengasta viiden maanosan vertauskuvana, kohoo kilpailukentän salkoon sadan tuhannen katsojan silmien eteen. Olympialaiskello kajahtaa ensimmäisen kerran ja kehoittaa »maailman nuorisoa» ryhtymään otteluun maailmanmestaruuksista, otteluun, joka käsittäen yli 19 eri urheilulajia kestää kaksi viikkoa.

Käsityksen ohjelman monipuolisuudesta saa tarkastamalla kisojen eri

urheilulajeja:

Rata- ja kenttäräily	Soutu
kymmenotteluineen	Kanoottiräily
ja maratonjuoksuineen	Purjehdus
Voimistelu	Nykyaikainen viisiottelu
Painonnosto	(ratsastus — miekkailu
Paini	ampuminen — uinti —
Nyrkkeily	juoksu)
Miekkailu	Jalkapallo
Ampuminen	Käsiapallo
Ratsastus	Hockey
Pyöräily	Polo
Uinti	Koriapallo

Tämän runsaan kilpailuohjelman lisäksi esitetään Saksan edistymistä moottorittoman lennon alalla. Parhaat purjelentäjät ja purjelentokoneet näyttävät taitoaan.

Saksan kutumat ulkomaalaiset joukkueet kilpailevat Berliinin stadionilla baseballissa, amerikkalaisten kansallispelissä. Samoin on suunniteltu lacrosse-näytös.

BERLIINISSÄ v. 1936 PIDETTÄVIEN XI OLYMPIALAISTEN KISOJEN JÄRJESTELYKOMITEA

BERLIN-CHARLOTTENBURG 2

Hardenbergstr. 43

Olympialaisstadion, saksalainen ottelupaikka valtakunnanurheilukentällä

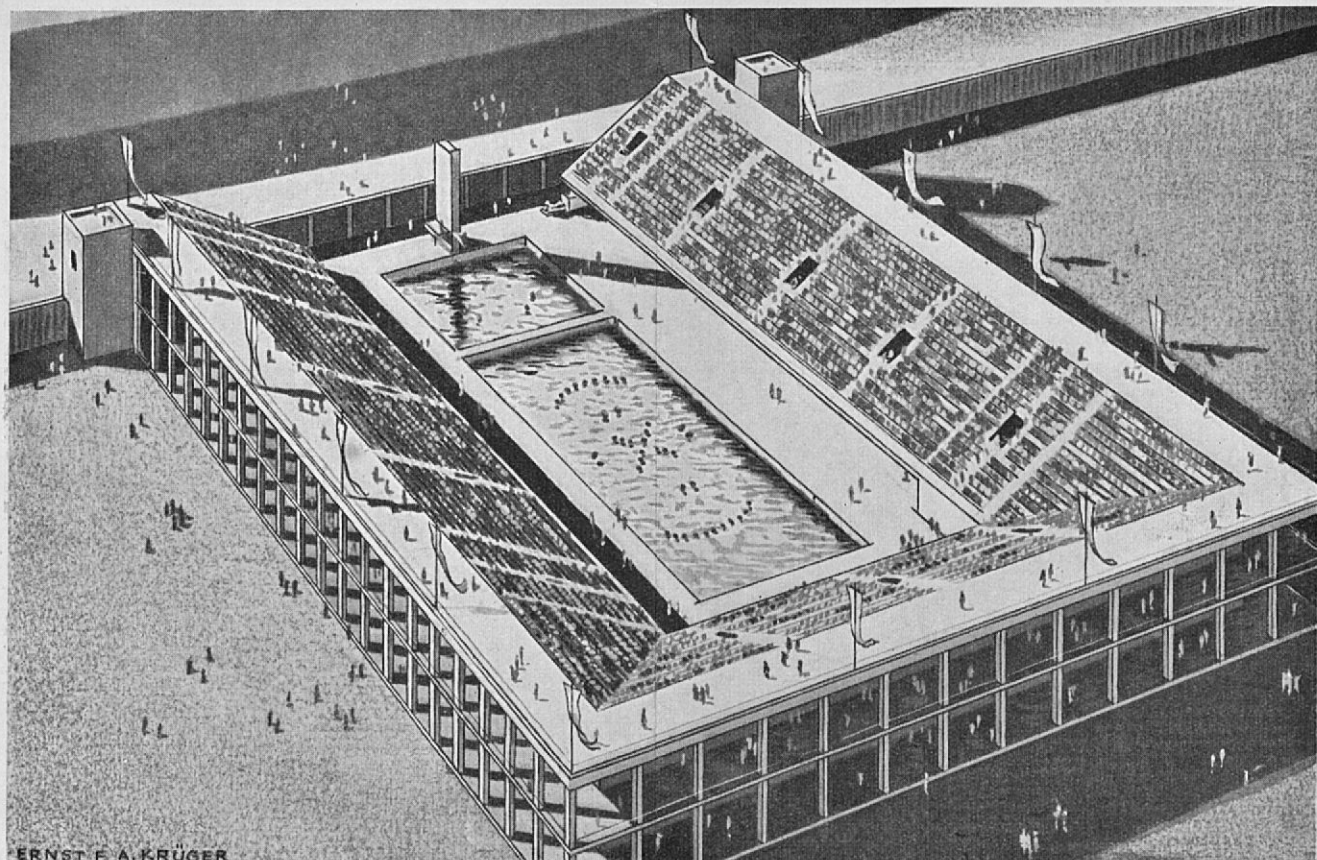
OLYMPIALAISTEN KISOJEN OTTELUPAIKAT

Olympialaisstadion, Saksalainen kisakenttä, on 131 ha:n suuruisen Valtakunnanurheilukentän (asemakaava siv. 11) keskus. Se on Berliinin länsilaidalla Heerstrassen varrella lähellä Spandaut (asemakaava siv. 13). Kahdella leveän pilarikäytävän eroittamalla parvekkeella on tilaa 100,000 katsojalle. Yläparvekkeen seinät kohoavat 15 m. ympäröivien urheilukenttien yläpuolelle, 13 m. alempana sijaitsee alaparveke. Parvekkeiden sisäpuolella on 400-metrinen juoksurata, joka täyttää kansainväliset vaatimukset, ja kisakentän molemmissa päissä on kaksi keihäänheiton-vauhdinotorataa sekä 6 korkeushyppy-, pituushyppy- ja kolmi-loikkapaikkaa samoin kuin kuulantyyöntö- ja kiekonheittopaikat. Sisäosan nurmikentällä oleva jalkapallokenttä on mittasuhteiltaan 70 x 105 m. Stadionin länsiosasta,

jonka alitse kulkee tunneli, johtaa kaksi pienempää tunnelia juoksuradan alitse suoraan stadionin sisäosaan yhdistäen pukuhuoneet välittömästi kilpailupaikkoihin. Ylä- ja alaparvekkeen välillä olevan käytävän varrella ovat kilpailijoiden pukuhuoneet, myymälöitä, virvokkeiden tarjoilupaikat, posti sekä ensiapuasema.

Eteläsivun keskellä ovat kunniapaikat, ja niiden alla välittömästi sisäosan vieressä on erikoinen tuomariaitio. Kunnipaikkojen yläpuolella ovat katoksen suojaamat sanomalehtimiesten paikat ja työhuoneet omine tiedonanto-, lennätin- ja postitoimistoineen. Avoimen länsiportin luona, josta on näköala yli 76 m. korkeisen kellotornin, ovat 15 m korkeiset pilarit, joihin voittajien nimet hakataan kiveen katsojien nähtä.

Uimastadion valtakunnanurheilukentällä

Stadionin vieressä kohoavat uimastadionin parvekkeet, joihin mahtuu 18,000 katsojaa. Molemmat altaat, 20×20 m. hyppypallas ja 20×50 m. uima-allas, varustetaan erikoisella vedenvaihtamislaitteella ja lämmittämislaitteella. Parvekkeet puku-, ravintola- ja sanomalehtimies- sekä urheilunjohtohuoneineen ovat tunnelin välityksellä yhdistetyt sekä stadioniin että Deutsches Sportforumin alueeseen. Uimastadionin eteläosassa 10 metrin korkuisen hyppytornin takana on ravintola uima-altaalle päin johtavine pengermineen, kun taas pohjoiseen käsin avautuu näköala lähellä oleville urheilukentille. Soutukilpailuja varten ovat vanhat saksalaisen kilpapurjehdusreitit laajennetut laitokset Berlin-Grünaussa käytettävissä. Yhteensä siellä on kolmessa venehallissa tilaa yli 200 veneelle. Parvekkeita laajennetaan ja mahtuu niihin sekä lähiseuduille 20,000 katsojaa.

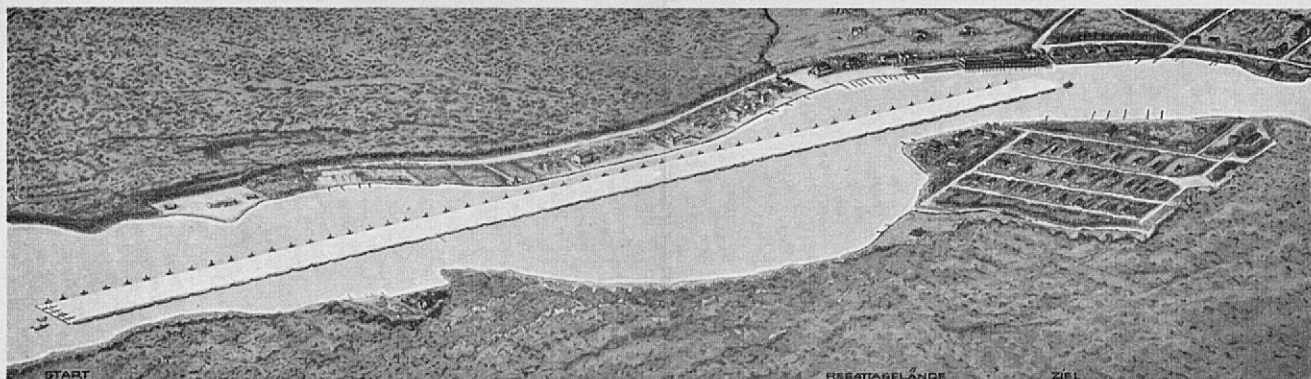
Paini-, painonnosto- ja nyrkkeilykilpailut on

määrätty pidettäväksi Deutschlandhallessa, johon mahtuu 20,000 katsojaa ja joka sijaitsee lähellä kaupungin näyttelyaluetta. Miekkailuhallit ovat Deutsches Sportforumin alueella. Pyöräilykilpailuja varten valmistuu Deutschlandhallen läheisyyteen erikoinen pyöräilystadion.

Ampumakilpailut tapahtuvat Berlin-Wannseellä, jossa on valmiina jo yli 150 paikkaa pistooli- ja pienoiskivääriampujia varten.

Ratsastajilla on valtakunnanurheilukentällä stadionin lähellä oma kilpakenttensä parvekkeineen, joilla on tilaa 12,000 katsojalle, samoin siellä ovat kenttäpelikilpailupaikat sekä erikoinen hockeystadion.

Purjehdus suoritetaan monista suurista kilpapurjehduksista ja uudelleen henkiin herätetystä »Kielin viikosta» tunnetulla kilpapurjehdusreitillä Kielin lahdessa. Siellä purjehtivat kaikki kilpailevat alukset.

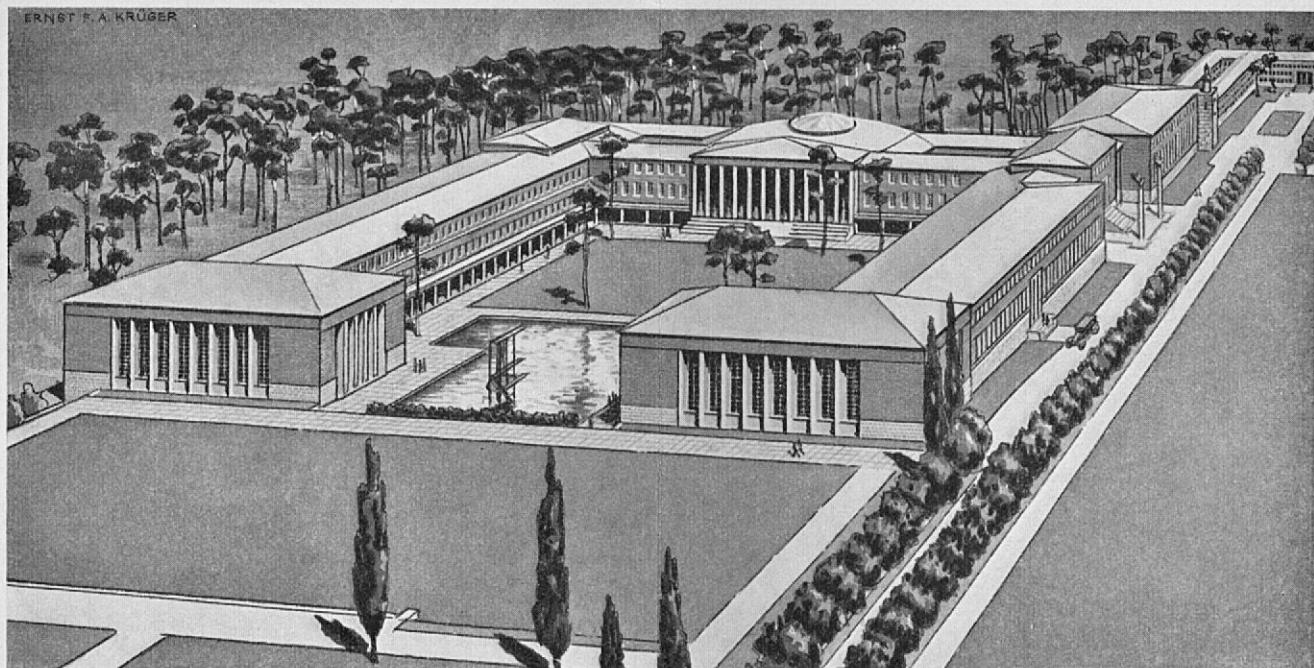

Olympialaisten soutukilpailujen kilpareitti Spreellä Berlin-Grünaussa

Kielin lahti, olympialaisten purjehduskilpailujen suorituspaikka

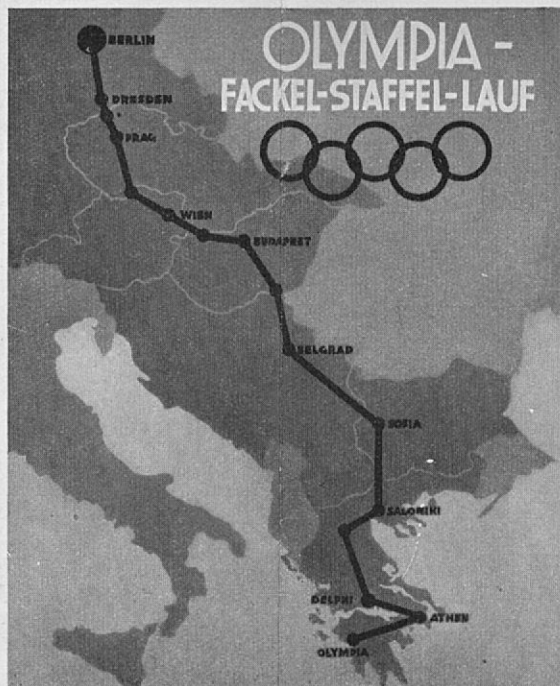

Deutsches Sportforum valtakunnanurheilukentällä

Vuoden 1936 olympialaisten kisojen ohjelmaan sisältyy paitsi urheilukilpailuja myös nykyisten taiteilijoiden välinen kilpailu rakennus-, maalaus ja kuvanveistotaiteessa samoin kuin kirjallisuudessa ja säveltämisessä. Tähän kilpailuun voivat osallistua kaikki kisoihin kutsutut kansat. Teokset ovat näytteillä erikoisessa taidenäyttelyssä heinäkuun 15. ja elokuun 16. päivien välisenä aikana Kaiserdammien varrella olevan näyttelyalueen VI. messuhallissa.

Koko maailman urheilunjohtajien läsnäolo Berliinissä suojaa tilaisuuden ruumiinkulttuuria kehittäville hedelmällisille ja varmaankin tulosrikkaille neuvotteluille. Kisojen aikana kokoontuu suurten kansain-

välisen urheiluliittojen istuntojen lisäksi urheilukoulujen kongressi, urheilulääkärien tieteellinen kongressi, samoin tärkeä vapaa-ajan viettämiskysymystä käsittelevä kongressi. Toivotaan myöskin lukuisten muiden liittojen käyttänevän hyväkseen tilaisuutta lähettämällä edustajansa osanottajiksi Berliinissä ennen tai jälkeen kisaviikkoja pidettäviin kokouksiin.

Yli 3000 km:n päästä vanhasta pyhästä kilpapaikasta Kreikan Olympiasta tuodaan viestinä tulisoitu halki Euroopan Berliiniin, jossa sillä sytytetään stadionille olympialainen tuli. Tämä viesti, jonka kuljetukseen ottaa osaa noin 3000 juoksijaa, viedään Kreikan, Bulgarian, Jugosla-

vian, Unkarin, Itävallan ja Tshekkoslovakian läpi Berliiniin. Viesti lähtee Olympiasta heinäkuun 21 päivänä 1936 keskiyöllä ja saapuu elokuun 1 päivän iltapäivällä Olympialaisstadionille, saksalaiselle kilpailukentälle. Tämän 11-päiväisen juoksun aikana järjestetään läpikuljettavien maiden pääkaupunkeihin olympialaisia juhlatilaisuuksia ja samalla selostetaan uudenaikaisten olympialaisten kisojen merkitystä.

Nuori Saksa kutsuu koko maailman urheilunurisoa Berliiniin v. 1936 viettämään XI olympialaisia kisoja. Joka maasta kutsutaan järjestelykomitean vieraiksi 30 nuorta, ja he elävät yhdessä yhtä monen nuoren saksalaisen kanssa telttaleirissä. Siellä heillä on tilaisuus urheiluun; he voivat käydä katsomassa kisoja sekä tutustua Berliinin ja sen ympäristön nähtävyyksiin yhteisillä retkeilyillä. Muille nuorisoryhmille saksalaiset urheiluliitot järjestävät omia telttaleirejä.

Yhdessä asianomaisten saksalaisten liittojen kanssa järjestää XI Olympialaisten kisojen järjestelykomitea »tähtiajon» autoilijoille, »tähtikilpailun» kanoottuurheilijoille, pyöräilyretken sekä tapaamistilaisuuden maailman urheilulentäjille.

Jokaisen lajin osanottajat saavat erikoismerkin. Kaikki osanottajat saavat sitäpaitsi muistopaketin.

Haluttaessa lähetetään osanottajille Saksan kartta, johon on merkitty sopivimmat kulkureitit sekä nähtävyydet. Autoilijain tähtiajon osanottajat saapuvat heinäkuun 30 päivänä 1936 Berliinin »Avus»-kilpailuradalle. Urheilulentäjien tulo tapahtuu heinäkuun 31 päivänä 1936. Silloin on myös suuri lentonäytös taitolentoesityksineen.

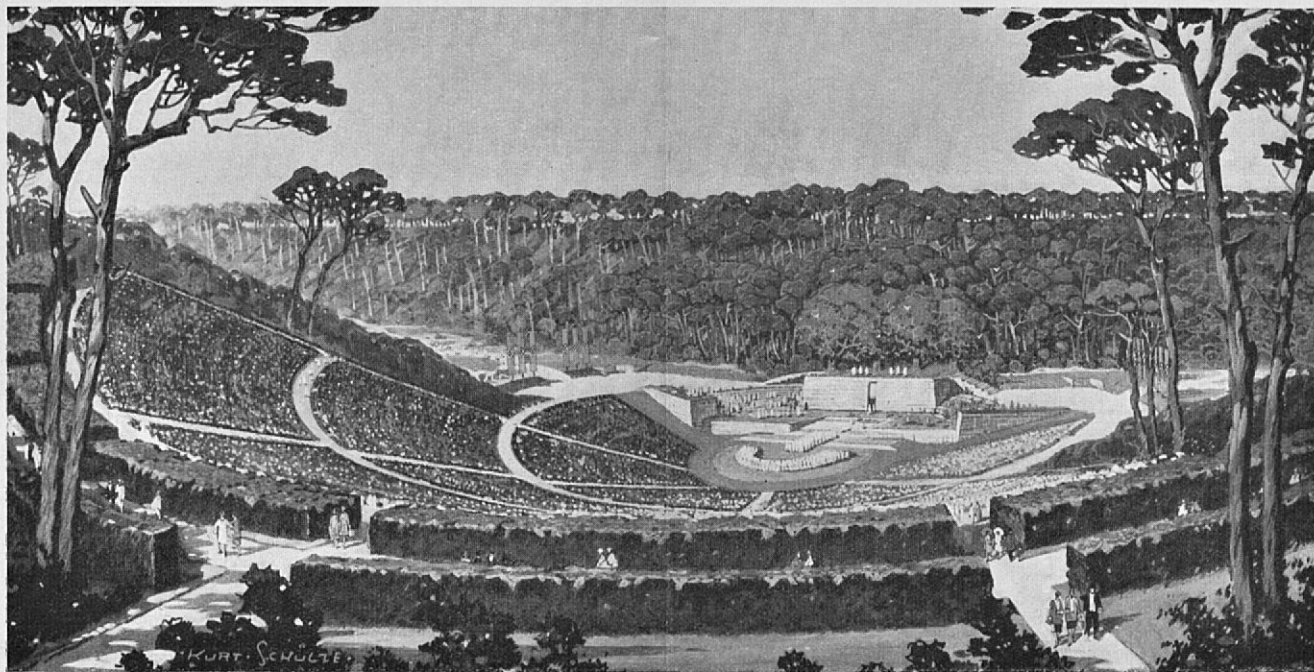
Seuraavat liitot vastaavat kyselyihin:

Oberste Nationale Sportbehörde für die Deutsche Kraftfahrt (ONS), Berlin W 35, Graf-Spee-Str. 6;

Aero-Klub von Deutschland, Berlin W 35, Blumeshof 17;

Deutscher Radfahrer-Verband, Berlin NW 7, Dorotheenstr. 11;

Internationale Repräsentantenschaft des Kanusport, Abteilung für Touristik, Praha, I — 377.

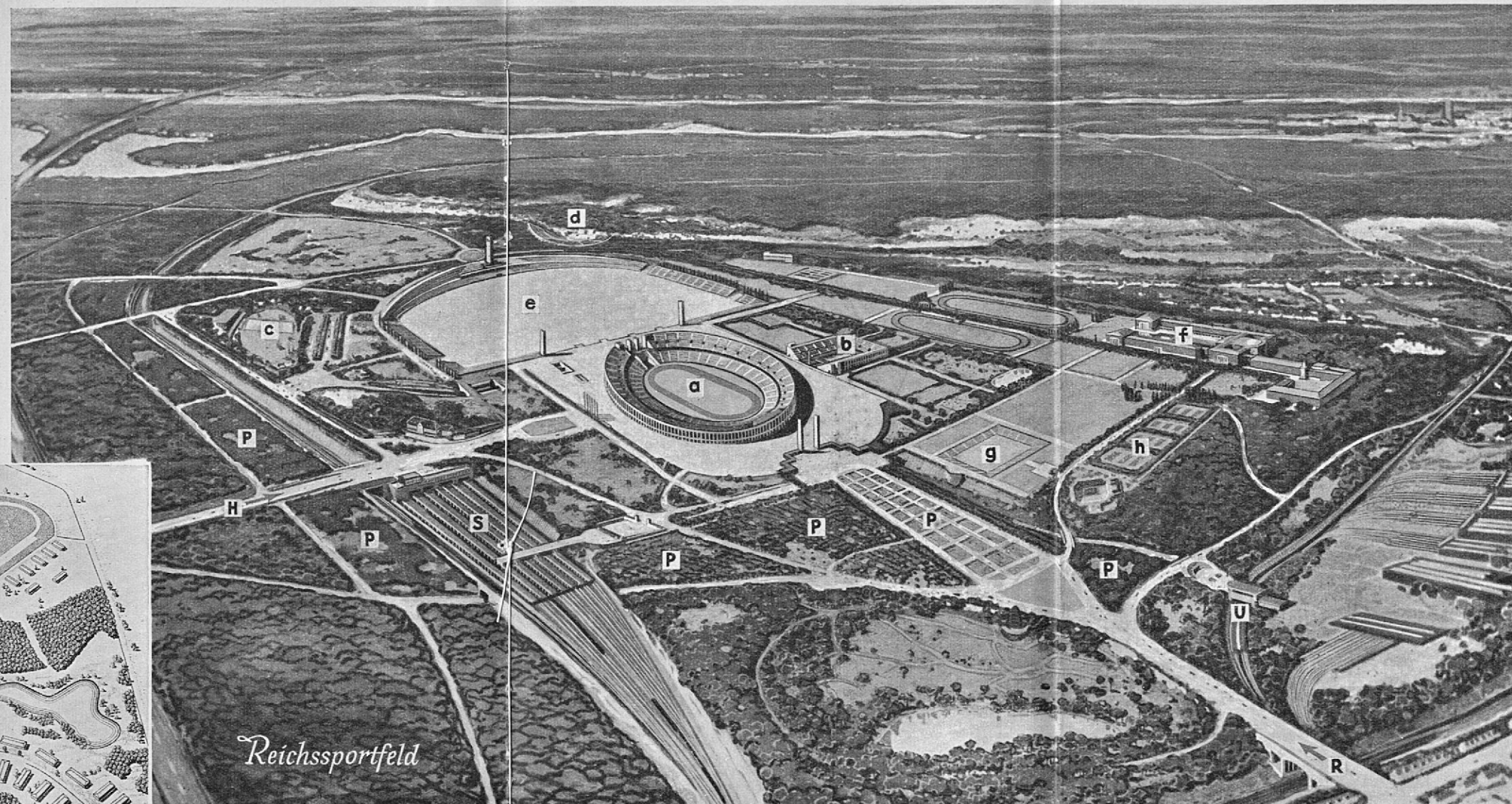
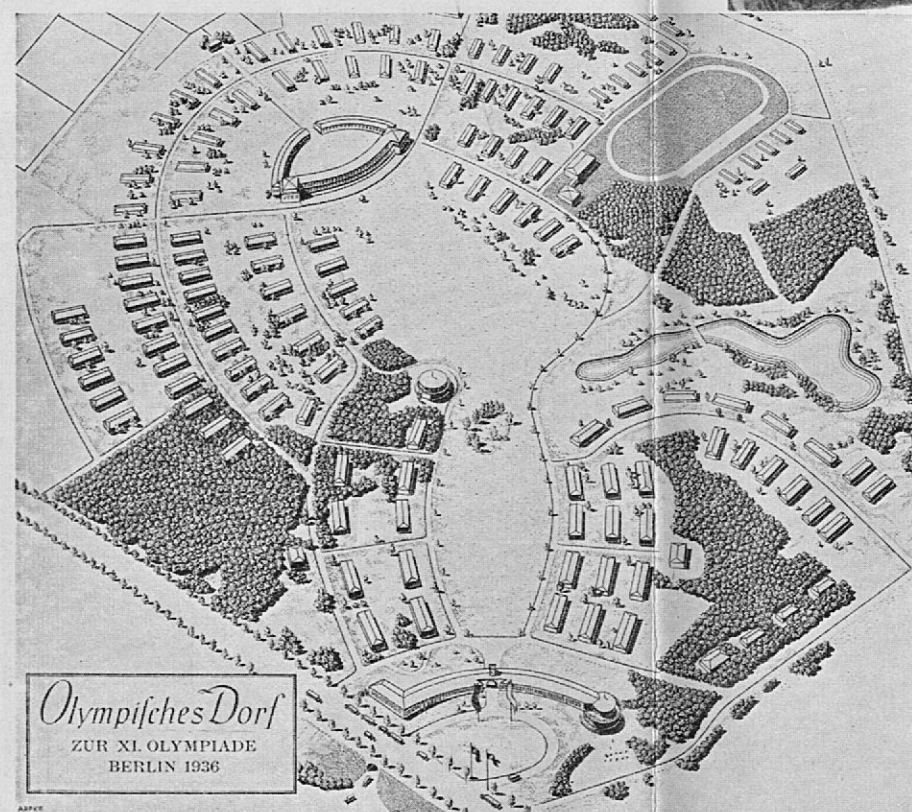

Dietrich-Eckart ulkoilmanäyttämö valtakunnanurheilukentällä

VALTAKUNNANURHEILUKENTTÄ JA OLYMPIALAISKYLÄ

OLYMPIALAISKYLÄ sijaitsee 14 km. päässä Stadionilta erinomaisen luonnonihanalla seudulla. Tähän sijoitetaan 3000 osanottajaa Saksan puolustusvoimien vieraisiksi. Pääkäytävän läheisyydessä ovat vastaanotto-, seurustelu ja hallintohuoneet sekä posti. Pohjoisosassa on ruokailulaitos, 50 keittiötä eri kansallisuuksia varten sekä ruokailusalit. Asuinalueella on 150 taloa, m. m. siellä on neljä saunarakennusta suomalaisine saunoineen. Jokaiseen taloon majoitetaan 20 urheilijaa kahden hengen huoneisiin, niissä on myös seurustelu-huoneet sekä suihku- ja pesuhuoneet. Voimisteluhalli ja urheilukenttä ovat käytettävissä harjoituksia varten.

MERKKIEN SELOSTUS:

(katso myös oikealla olevaa tekstiä)

- H = Tulopaikka Heerstrasselta
- P = Parkkeerauspaikkoja
- R = Tulo Reichsstrasselta
- S = S-rautatieasema (kaupunki- ja kiertorata) valtakunnanurheilukenttä
- U = U-Bahnhof (maanalainen rautatie) valtakunnanurheilukenttä

BERLIINIIN VALTAKUNNANURHEILUKENTTÄ rakennetaan XI olympialaisia kisoja varten valtakunnanrakennusmestarin Werner Marchin suunnitelmien mukaan. Rakennuttamisesta huolehtii sisäasiainministeri. Tämä 131 ha:n suuruinen alue, joka sijaitsee Grünwaldissa Heerstrassen ja Spandauer Chausseen välillä, käsittää Olympialaisstadionin, saksalaisen kiskentän (a), uimastadionin (b), ratsastuspaikan parvekkeineen ja ratsastustaloinen (c), Dietrich-Eckart-ukkoilmanäyttämön (d), urheilijoiden esiintymiskentän,

joka samalla on polokenttä, johtajatornin (e), urheiluforumin (f), jossa on valtion ruumiinkulttuuria edistävä laitos, kesä- ja talviuima-altaat, asuinrakennukset sekä lukuisat harjoittelupaikat. Täällä on myöskin Saksan urheilutalo, »Das Haus des Deutschen Sports», sekä urheilunhallintokeskus ja valtakunnanurheilujohdajan toimipaikka. Hockeystadionin (g) sekä koripallokenttien (verkkopallokenttien) (h) perustaminen täydentää suurenmoista laitosta.

MATKA BERLIINIIN

Matkatoimistot ja liikennejärjestöt laativat matkaohjelmia sekä yksityisille että seurueille v. 1936 olympialaisissa kisoissa käyntiä varten; samalla voi myöskin tehdä halpahintaisen kiertomatkan Saksassa.

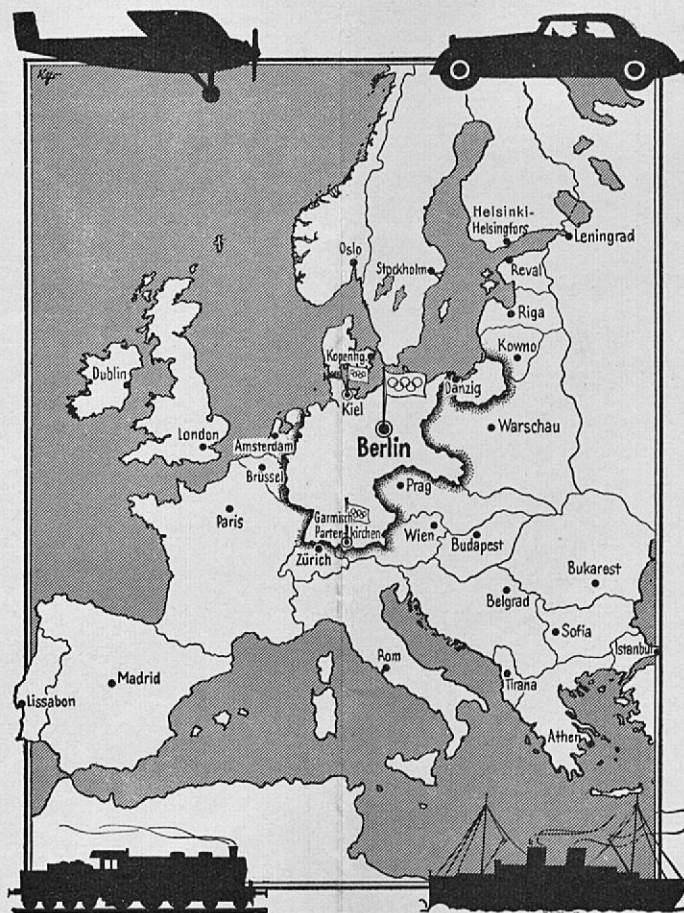
Rautatielinjat: Saksan valtionrautatiet myöntävät olympialaisissa kisoissa kävijöille ja osanottajille 50% alennuksen nykyisin voimassa olevista hinnoista.

Laivalinjat: Kaikilla Eurooppaan johtavilla höyrylaivalinjoilla ovat voimassa edut, jotka myönnetään yleensä seuramatkoja tehtäessä.

Lentolinjat: Deutsche Luft-hansa sekä kaikki sen kanssa liikenneyhteydessä olevat ulkomaalaiset lentolinjat ovat luvanneet 20% suuruisen alennuksen olympialaisissa kisoissa kävijöille, jos matkalippua ostettaessa esitetään pääsylippu kisoihin.

Linja-autoyhtiöt järjestävät olympialaisten kisojen aikana suotuisin ehdoin erikoismatkoja.

Kiertomatkoja Saksassa: Olympialaisissa kisoissa käynnin yhteydessä myönnetään voimassa olevista tariffeista seuraavilla matkoilla aina 60% alennus:

1) 9-päiväinen matka: Berliini — Goslar — kiertomatka Harzissa — Dortmund — Düsseldorf — Köln, automatka pitkin Reinin rantaa Koblenziin — Ehrenbreitstein — Bacharach — Bingen — Rüdesheim — Niederwaldin muistopatsas — Wiesbaden.

2) 10-päiväinen matka: Berliini — Kassel — Fulda — Rhön-Wasserkuppe — Frankfurt a. Main — Taunus — Heidelberg — Königsstuhl — Stuttgart — Baden-Baden — Freiburg.

3) 20-päiväinen matka: Berliini — Breslau — Krummhübel — Schneekoppe — Hirschberg — Görlitz — Dresden-WeisserHirsch — Saksin Sveitsi — Meissen — Moritzburg — Leipzig — Nürnberg — Rothenburg o. Tauber — München — Hohenschwangau — Neuschwanstein — Garmisch-Partenkirchen Zugspitze — Füssen — Oberstdorf — Lindau — Friedrichshafen — Meersburg — Freiburg — Mainz — laivamatka Kölniin.

4) 9-päiväinen matka: Berliini — Swinemünde — Zoppot — Danzig — Marienburg — Elbing — Osterode — Hohenstein — Tannenberg — Allenstein — Lötzen — Angerburg — Königsberg.

5) 7-päiväinen matka: Berliini — Lyypekki — Holsteinin Sveitsi — Kiel — Hampuri — Helgolanti — Bremen.

OLESKELU BERLIINISSÄ

Berliinin kaupunki ryhtyy kaikkiin tarpeellisiin valmisteluihin huolehtiakseen mitä parhaimmin XI Olympialaisissa kävijöistä ja järjestääkseen heidän oleskelunsa mukavaksi ja viihtyisäksi.

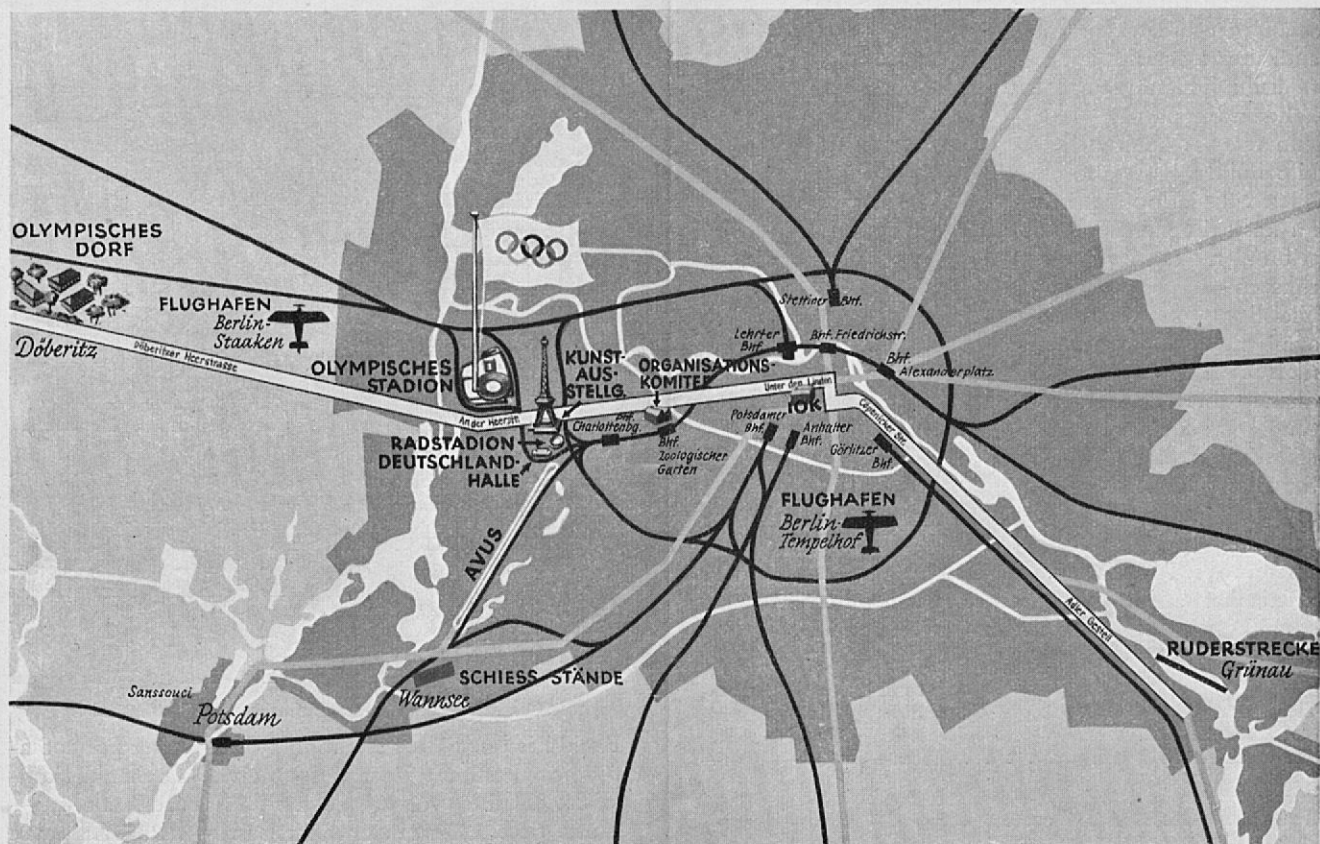
Majoitus: Vieraiden majoittamiseksi on käytettävissä tarpeellinen määrä hotelleja, vieraskoteja ja tähän tarkoitukseen valittuja yksityisasuntoja. Hinnat vaihtelevat eri paikkojen ja sisustuksen mukaan 3:sta 15:een

taan, ettei minkäänlaisia hinnankorotuksia tapahdu.

Liikenne: Olympialaisten kisojen ajaksi järjestetään erikoisliikenne majoituspaikkoihin ja valtakunnanurheilukentän välille.

Kielioppaat: Riittävä määrä kielitaitoisia henkilöitä on ulkomaalaisten vieraiden käytettävissä.

Tietoja asunnoista: Kaikille kaukoasemille sekä kau-

reichsmarkkaan vuodetta kohti. Tämän ohella on tarjolla joukko loistohotelleja tavallisine hintoineen. Halpoja joukkomajoituksia järjestetään henkilöille, jotka tyytyvät vaatimattomiin olosuhteisiin.

Ruoka: Ravintolat tarjoavat aterioita kohtuuhintoihin. Tavalliseen ruokalistaan kuuluvien lajien ohella tarjotaan myöskin halpoja n. k. »Einheitsgerichte'jä», yksinkertaisia, mutta ravitsevia aterioita. Asunto- ja ruokamenot ovat lasketut ja tarkistettut, ja huolehdi-

punktiin perustetaan toimistoja, jotka järjestävät asuntoja ulkomaalaisille vieraille. Asuntoja on riittämiin, mutta olisi sangen suotavaa, että ilmoitus saapuisi hyvissä ajoin. Kaikki matkatoimistot ottavat ennakkotilauksia vastaan.

Päämajoitustoimistosta, os. Berlin-Charlottenburg 2, Hardenbergstrasse 43, saadaan kaikkia haluttuja tietoja, ja se ottaa samoin vastaan ennakkoilmoituksia loka-kuun 1 päivästä 1935 lähtien.

PÄÄSYLIPPUJEN HINNAT

XI olympialaisten kisojen eri tilaisuuksia varten on laadittu yhtenäisiä hintaryhmiä. Olympialaisten yleislippujen, n. k. »Olympialaisten stadion-passien» ennakkomyynti on jo aloitettu. Tämä lippu oikeuttaa pääsyn kaikkiin Olympialaisstadionilla elokuun 1—16 päivään 1936 pidettäviin tilaisuuksiin: avajaisiin ja päättäjäisiin, juhlanäytäntöihin, kahdeksan päivää kestäviin rata- ja kenttärheilukilpailuihin, jalkapallo-ottelujen väli- ja loppueriin sekä käsipallopelein loppuoteluun, ratsastusloppunäytökseen sekä esityksiin. Yleislippu ei oikeuta pääsyä muualla tapahtuviin tilaisuuksiin, kuten purjehduskilpailuihin, uintiin, soutuun, nyrkkeilyyn, miekkailuun j. n. e.

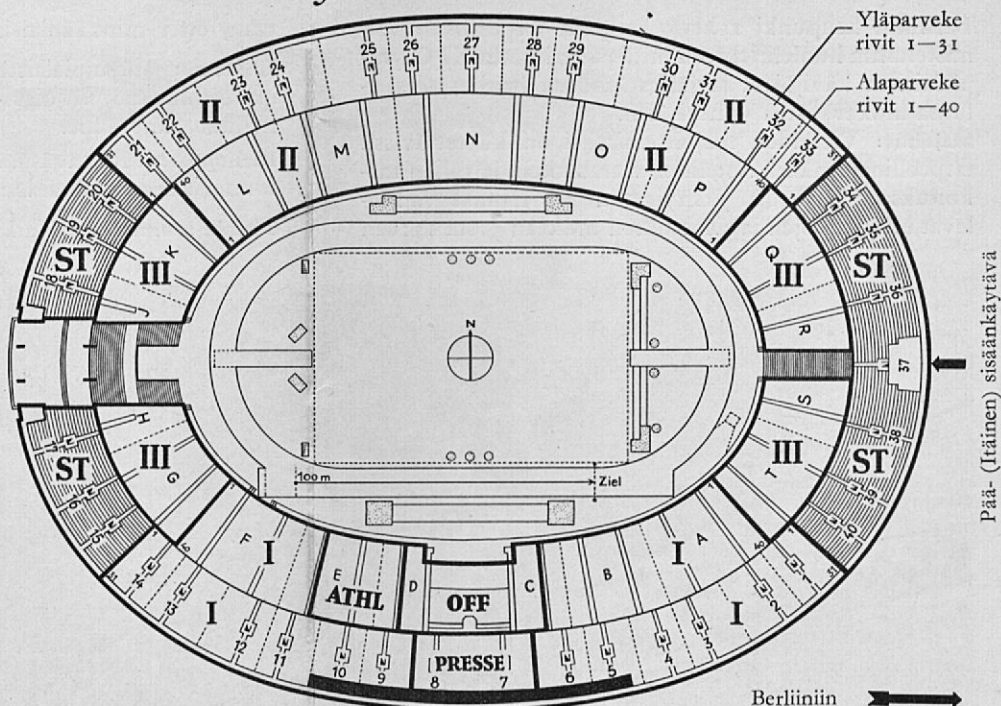
Sarjalippujen ennakkomyynti ainoastaan yhden urheilulajin seuraamista varten alkaa heinäkuun 1 p:nä 1935. Tavallisten päivittäisten pääsylippujen, n. k. »Einzelkartenien» (yhtä päivää ja urheilulajia varten), ennakkomyynnistä tiedoitetaan myöhemmin.

ENNAKKOMYYNTIHINNAT

	I	II	III
Yleisliput, n. k. »OLYMPIALAISET STADIONPASSIT»	istumapaikka RM. 100:—	istumapaikka RM. 60:—	istumapaikka RM. 40:—
SARJALIPUT			
Rata- ja kenttärheilu	40:—	30:—	20:—
Uinti	40:—	30:—	—
Nyrkkeily	40:—	30:—	20:—
Jalkapallo (väli- ja loppuerät)	35:—	25:—	20:—
Soutu ja kanoottirheilu	35:—	25:—	—
Miekkailu	35:—	—	—
Paini ja painonnosto	30:—	20:—	—
Hockey, kaikki kilpailut	25:—	—	—

Todennäköisesti sarjalippuja ei myydä seuraaviin urheilukilpailuihin: nykyaikainen viisiottelu, polo, ratsastus, ampuminen, purjehdus, pyöräily, voimistelu ja koripallo.

BERLIINISSÄ v. 1936 PIDETTÄVIEN XI OLYMPIALAISTEN KISOJEN JÄRJESTELYKOMITEA
LIPPUTOIMISTO — BERLIN-CHARLOTTENBURG 2, Hardenbergstrasse 43, Postishekkitali Berliini 115,100.

Eteläinen sisäänkäytävä

Asemakaava esittää sektorien, istumapaikkojen (I—III) ja seisomapaikkojen (St) järjestelyä Olympialaisstadionilla (Off = viralliset henkilöt ja kunniamiehet, Athl = osanottajat)

LAJI-PÄIVÄLIPUT (Einzelkarten)

	I	II	III	sei-
	istumapaikka RM.	istumapaikka RM.	istumapaikka RM.	soma-
Avajais- ja päättäjäisjuhla Olympialaisstadionilla	15:—	6:—	4:—	2:—
Pääpäivinä, loppukilpailuihin	10:—	6:—	4:—	2:—
Muina kilpailupäivinä	6:—	4:—	2:—	1:—

Oikeus lippujen hinnanmuutokseen pidätetään!

Kaikki istumapaikat stadionilla ovat numeroidut. Stadionin yleislippu ja sarjaliput eivät ole henkilökohdaisia, ja niitä voivat siis käyttää useat henkilöt — mutta tietenkään ei samanaikaisesti —. Pääsylippujen ennakkomyynnin edellytyksenä on, että hinta postikuluineen seuraa tilausta.

Tilauksia vastaanottavat järjestelykomitean lipputoimisto sekä eri matkatoimistot. Nämä toimistot antavat myöskin tietoja ja lähettävät maksuttomasti lippujen tilauskaavakkeita.

On varottava maksamasta lipuista enemmän kuin lippuihin painettu hinta edellyttää.

BERLIINI JA SEN YMPÄRISTÖ

Berliinin Brandenburger Tor

Berliini, valtakunnan pääkaupunki, jossa on yli 4 miljoonaa asukasta, on Euroopan mantereeseen suurimpia ja mielenkiintoisimpia kaupungeita. Erikoisesti antaa leimansa tälle valtakunnanpääkaupungille sen tavaton elämäntiiheys ja vauhti, niin liike- kuin yksityiselämässäänkin, työssä samoin kuin huvituksissakin. Nämä ovat seikat, jotka vetävät jokaista vierasta puoleensa.

Ken autolla saapuu radiotornin ohi kaupunkiin, ken astuu junasta joltakin rautatieasemalta ja joutuu samassa keskelle suurkaupungin hälinää, hän viehättyy

Berliiniin. Leipziger Strasse ja Tauentzienstrasse jättä-
läissuurine tavarataloineen ja eleganteine erikoisliik-
keineen, Kurfürstendamm, jonka varrella on kahviloita
ja ravintoloita toistensa vieressä, lumoavat reklaamiva-
loaikutukset Kaiser-Wilhelm-Gedächtniskirkon tie-
noolla, — kaikki tämä on yhtä paljon oleellista Ber-
liiniä kuin esim. monet museot kallisarvoisine, harvi-
naisine aarteineen, samoin kuin lukuisat teatterit, jotka
ylläpitävät Berliinin mainetta teatterikaupunkina. Ber-
liinin kuuluisin katu on 60 metriä leveä puistokatu
Unter den Linden, joka johtaa Tiergartenista linnaan.

Iltatunnelma Kaiser Wilhelm-Gedächtniskirkon luona Berliinissä

Brandenburger Tor, mahtava portti Lindenin länsiosassa, on ikäänkuin kaupungin tunnusmerkki. Unter den Lindenin haarakadun Wilhelmstrassen varrella ovat lukuisat ministeriöt ja hallintovirastot. Unter den Lindenin varrella sijaitsevat myöskin suuret hotellit, elegantit kahvilat, lukuisat ulkomaalaiset matkatoimistot, eri maiden konsulaatit ja lähetystöt. Lindenin päässä, Rauchin Fredrik Suuren patsaan luona, on mahtava Kaiser-Franz-Joseph-Platz yliopistoineen, valtionoopperoineen ja Hedwigkirkkoineen. Siellä ovat myös keisari Wilhelm I:n entinen palatsi, arsenaali, kruununprinssinpalatsi ja Preussin maailmansodassa kaatuneiden muistomerkki, joksi Schinkelin rakentama Neue Wache on muodostettu. Nähtävyys sinänsä on

museosaari kuuluisine museoineen, joista varsinkin Pergamonmuseo ja Deutsches Museum ovat erikoisen maininnan arvoisia. Linna ja tuomiokirkko Lustgartenin varrella muodostavat yhdessä loistokadun päätteen. Mutta Berliinin maailmankaupunkiin, jonka rajana lännessä on Havel ja idässä Yläspreen kaukaiset rannat, kuuluvat myöskin Wannseen ja Müggelseen varrella olevat retkeilypaikat, joissa berliiniläinen sunnuntaisin juo iltapäiväkahvinsa edessään purje-, soutu- ja moottoriveneiden muodostama värikäs kuva, sodanjälkeisen ajan suuret vuokratalorykelmät, mahtava lentosatama, jossa päivittäin liikkuu enemmän lentokoneita kuin monen keskisuuren kaupungin rautatieasemalla junia, samoin valtavat työkeskukset, kuten Klin-

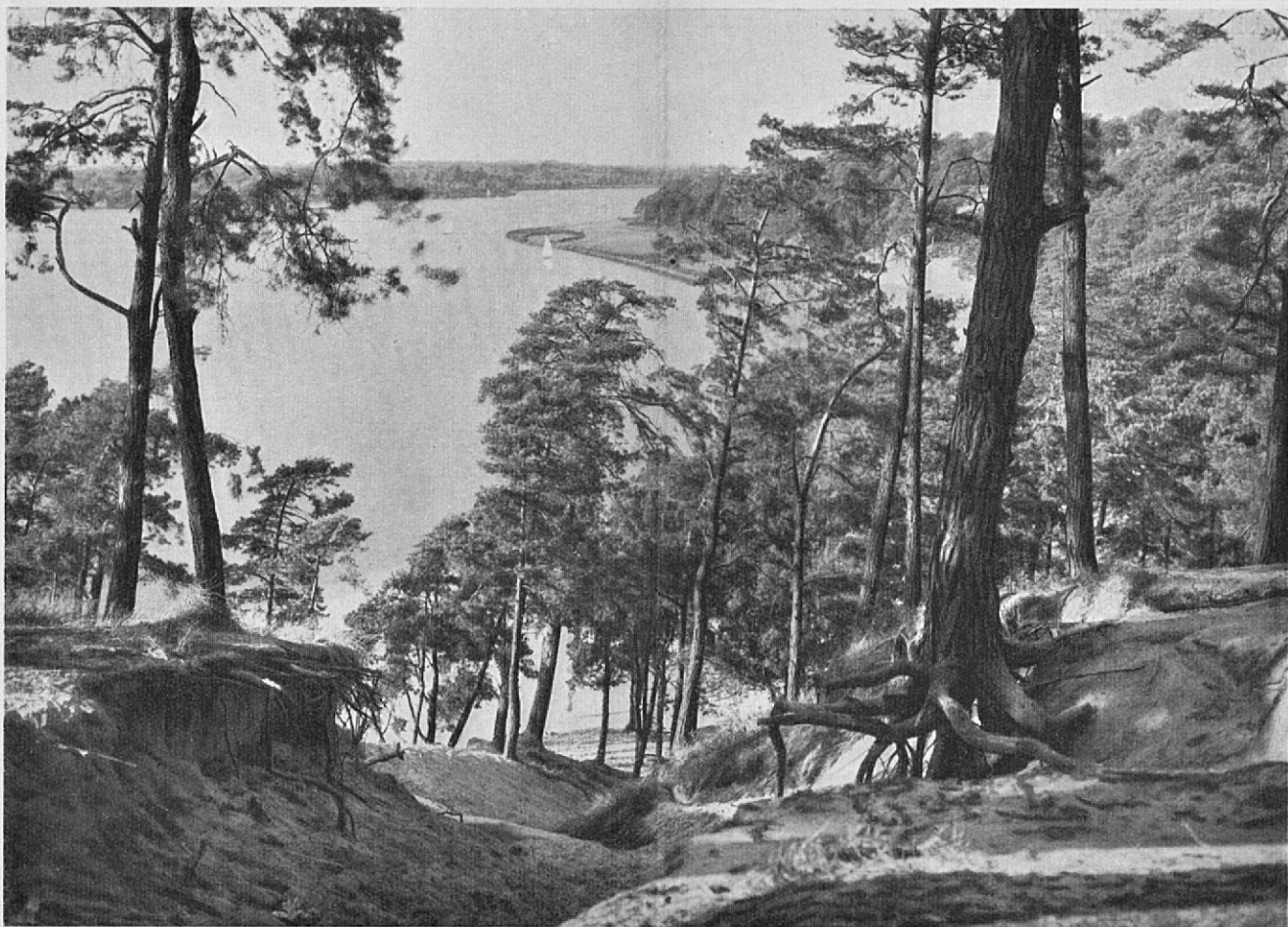
genbergin voimalaitos, A.E.G. ja Siemens-tehtaat, joista yksistään viimeksimainittu muodostavat kokonaisen kaupungin.

Spandausta lännessä Schmöckwitziin idässä — lähes 50 kilometriä — ulottuvat Berliinin sähköraitiotiet. »S-radana» ja esikaupunkien sähköjunaverkko ulottuu lounaiseen Potsdamiin saakka, pohjoiseen Oranienburgiin, Veltenuiin ja Bernauhin sekä itään Mahlsdorfiin yhdistäen ympäröivät paikkakunnat maailman-kaupunkiin.

Tuskin minkään muun kaupungin välittömässä läheisyydessä on niin paljon metsien ympäröimiä järviä ja jokia kuin Berliinin. Idässä sijaitsevat Spree sekä suuri

Müggelsee lukuisine sivureitteineen ja lännessä Havel-järviketjuineen Tegel-Spandausta Potsdam-Brandenburgiin saakka ovat berliiniläisten virkistyspaikkoja, joissa varsinkin lauantaisin ja sunnuntaisin kesällä vallitsee vilkas elämä.

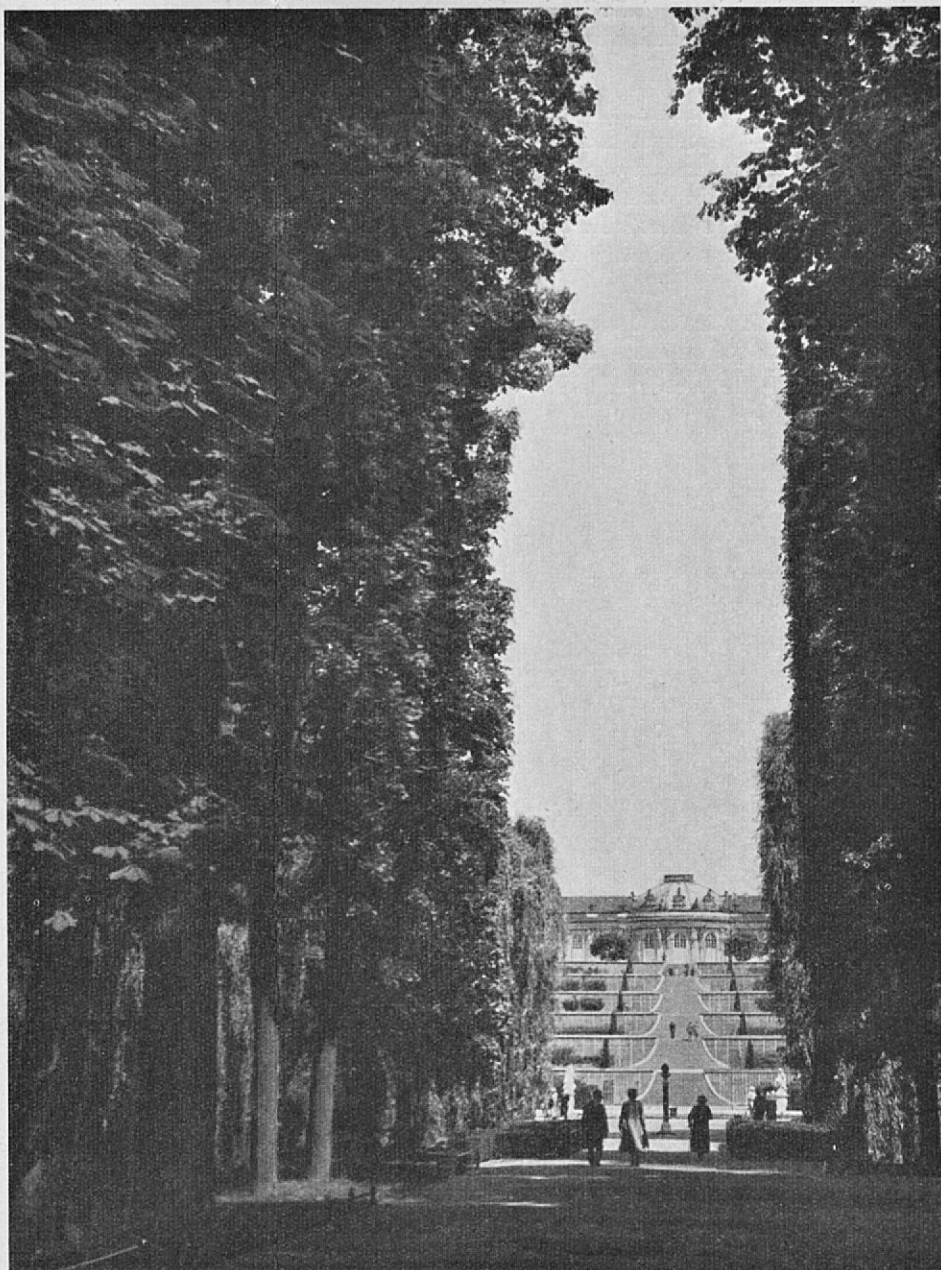
Jokaisen Berliinissä kävijän tulisi tutustua myös Potsdamiin, Fredrik Suuren kaupunkiin, joka etsii vertaistaan kauneudessa. Luonto, taide ja historia yhtyvät täällä sopusointuiseksi, mieleenpainuvaksi kokonaisuudeksi. Kävely Sanssoucin jättiläissuudessa, ihmeellisen hyvin hoidetussa puistossa on elämys, se kahlehtii tenhollaan jokaisen kävijän. Erikoisen huomattavat ovat ihana rokokootyylinen Fredrik Suuren oma-

Berliinin lähellä olevien Haveljärvien luota

kätisesti suunnittelema linna, sekä Potsdamin varuskunnan kirkko, jossa sijaitsee suuren preussilaiskuninkaan hauta, ja joka oli kansallissosialistisen hallituksen ensimmäisten juhallisten valtiopäivien avajaispaikka maaliskuun 21 p:nä 1933.

Ken haluaa etsiä muitakin tunteja ja helppopääsisiä retkeilypaikkoja virkistykseen tai levätäksään, hänelle haluaisimme vielä mainita Spreewaldin Markin eteläosassa lukuisine kanavineen ja sen vendiläisen väestön maalaukselliset asumukset. Vendiläiset ovat säilyttäneet naisten kansanomaisen kuosikkaan, kirjavat puvut sekä myös vanhat menonsa ja tapansa vielä meidän päiviimme saakka. Hyvin pidetty on myöskin Markin toiseksi suurin järvi, Scharmützelsee, vesiurheilijain ihanepaikka. Markin pohjoisosassa on ennen kaikkea mainittava Rheinsbergin linna lukuisine muistoinen Fredrik Suuren ajoilta. Tämä hallitsija eli täällä kruununprinssinä nuoruutensa ihanimmat vuodet. Noin 50 km. itään Rheinsbergistä ulottuu Schorfheide, eräs laajimpia saksalaisia luonnonsuojelusalueita, missä on Hubertusstockin metsästyslinna sekä ihana Werbellin-järvi.

Sanssoucin linna Potsdamissa

Käykää myöskin Bayreuthin juhlanäytännöissä heinä- ja elokuussa 1936!

IV OLYMPIALAISET TALVIKISAT 1936

GARMISCH-PARTENKIRCHENISSÄ HELMIKUUN 6 p:stä — 16:nteen

Garmisch-Partenkirchenissä, Saksan huomatuimmassa talviurheilupaikassa, suoritetaan talvella 1936 IV Olympialaiset talvikisat. Helmikuun 6:nnestä päivästä 16:nteen päivään mittelevät tällöin maailman valiot voimiaan.

OIJELMA 1936

Torstaina, helmikuun 6 päivänä: Klo 11 avajaiset / klo 14 jääkiekko / klo 21 jääkiekko.

Perjantaina, helmikuun 7 päivänä: Klo 9 jääkiekko / klo 11 hiihtoa: naisten ja miesten syöksyhiihto / klo 14 jääkiekko / klo 21 jääkiekko.

Lauantaina, helmikuun 8 päivänä: Klo 9 jääkiekko / klo 10 hiihtoa: naisten slalom / klo 14 kelkkailu / klo 14 jääkiekko / klo 21 jääkiekko.

Sunnuntaina, helmikuun 9 päivänä: Klo 10 hiihtoa: miesten slalom / klo 10 jääkiekko / klo 14 kelkkailu / klo 21 jääkiekko.

Maanantaina, helmikuun 10 päivänä: Klo 9 hiihtoa: 4 kertaa 10 km:n viesti-hiihto / illalla juhla osanottajille Münchenissä.

Tiistaina, helmikuun 11 päivänä: Klo 9 pikaluistelu / klo 14 jääkiekko / klo 14 kelkkailu / klo 21 jääkiekko.

Keskiviikkona, helmikuun 12 päivänä: Klo 9 pikaluistelu / klo 10 hiihtoa: 18 km:n hiihto: yksityiskilpailu ja yhdistetty hiihto / klo 10 kaunoluistelu: miesten pakolliset kuviot / klo 14 jääkiekko / klo 14 kelkkailu / klo 21 jääkiekko.

Torstaina, helmikuun 13 päivänä: Klo 9 pikaluistelu / klo 10 kaunoluistelu: naisten pakolliset kuviot / klo 11 hiihtoa: yhdistetyn hiihdon mäenlasku / klo 14 kaunoluistelu: pariluistelu / klo 21 jääkiekko.

Perjantaina, helmikuun 14 päivänä: Klo 8.30 sotilaspartiohiihto / klo 9 pikaluistelu / klo 10 jääkiekko / klo 14 kaunoluistelu: miesten vapaaluistelu / klo 21 jääkiekko.

Lauantaina, helmikuun 15 päivänä: Klo 8 hiihtoa: 50 km:n hiihto / klo 10 jääkiekko / klo 14 kaunoluistelu: naisten vapaaluistelu / klo 21 jääkiekko.

Sunnuntaina, helmikuun 16 päivänä: Klo 11 hiihtoa: mäenlaskun erikoiskilpailu / klo 14.30 jääkiekko / lopettajaistilaisuus.

Jo nyt on ryhdytty huolellisiin valmisteluihin. Mäenlaskun erikoiskilpailua varten Gudibergille uudelleen rakennettu »Suuri Olympialaishypymäki» täytti ensimmäisissä siinä suoritetuissa hypyissä kaikki odotukset. Vanha Gudibergin hypymäki, joka on tarkoitettu yhdistetyn hiihdon kilpailuja varten, rakennettiin samoin uudelleen mallikelpoiseen kuntoon. Nämä laitokset yhdistämällä on saatu hiihtostadion. Se on parvekkeiden ympäröimä, ja siinä on tilaa suuralle katsojajoukolle. Hiihtostadionilla on v. 1936 pidettävien talviolympialaisten avajaisjuhla. Samoin on eri hiihtolajien lähtö- ja maalipaikat olympialaisella hiihtostadionilla.

Syöksy- ja slalomkilpailut pidetään Kreuzeckin alueella sekä Hausbergillä.

Olympialais-kelkkarata, jolla jo 1934 sen laajentamisen jälkeen suoritettiin 4-miehisten kelkkojen maailmanmestaruuskilpailut, on myös havaittu joka suhteessa erinomaiseksi.

Kisojen jäätadion, joka sijaitsee aivan pääaseman läheisyydessä, on valmiina ja käyttökelpoinen. 10,000 katsojapaikkaa ympäröi jääkenttä, jota aina voidaan pitää kilpailukunnossa. Täällä pidetään suuret jääkiekkoottelut sekä kaunoluistelukilpailut.

Pikaluistelukilpailujen suoritustaikka on luonnonihana Riessersee, missä samoin kuin toisillakin, Garmisch-Partenkirchenin ympäristön järvillä, on erikoisia harjoittelukenttiä kilpailijoiden käytettävänä.

Kolme vuorirataa vie aina 2966 metrin korkeuteen, joten aina on takuu siitä, että hiihtokilpailut voidaan suorittaa.

Näiden IV olympialaisten talvikisojen johdosta Saksan valtionrautatiet myöntävät linjoillaan 50 % MATKALIPPUJEN ALENUKSEN. Deutsche Lufthansa ja sen kanssa liikenneyhteydessä olevat lentolinjat myöntävät samoin 20 % hinnanalennuksen.

IV Olympialaisten talvikisojen YHTEINEN JOHTO on
IV Olympialaisten talvikisojen 1936
järjestelykomitean

käsissä.

Garmisch-Partenkirchen, Puhelin 2713.

MAJOITTAMISESTA kokonaisuudessaan huolehtii Garmisch-Partenkirchenin Olympialaisliikennetoimisto (Puh. 3101). Riittävä määrä makuupaikkoja on käytettävissä (12,000 makuusijaa Garmisch-Partenkirchenissä ja yhtä paljon ympäristössä).

Majoitus on suunniteltu ryhmittäiseksi (alaryhmineen toimihenkilöitä ja aktiiviurheilijoita varten) vallitsevan taloustilanteen mukaan seuraavasti:

Aktiiviurheilijat		8:—	
Ryhmä I:	12:—	RM:sta	18:— RM:aan
„ II:	9:—	„	12:— „
„ III:	7:—	„	9:— „
„ IV:	5:—	„	7:— „

Yllämainittuihin hintoihin sisältyy ruoka ja sunto. Erikoisvaatimukset sopimuksen mukaan. Hyvä majoitus yksityisperheissä alkaen 2 RM:sta.

LIPPUJENMYynti IV olympialaisiin talvikisoihin alkaa toukokuun 1 päivänä 1935. Lippujen tilauskaavakkeita samoin kuin tarkempia tietoja saadaan matkatoimistoista sekä lippujen ennakkomyyntipaikoista, ja niitä lähetää pyynnöstä Olympialainen liikennetoimisto, Garmisch-Partenkirchenissä.

Tämän kirjasen on julkaissut

Reichsbahnzentrale für den Deutschen Reiseverkehr
Berlin W 35, Potsdamer Privatstr. 121 B

yhteistyössä

XI Olympialaisten kisojen 1936 propagandavaliokunnan, Berliini,
ja

XI Olympialaisten kisojen 1936 järjestelykomitean kanssa, Berliini

S A K S A

XI OLYMPIALAIKISAT

BERLIINISSÄ 1936

1 — 16 p:nä ELOKUUTA

KP 429